

**འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ པའི་ ཨར་ཏ་ཤོར་ [Earthshot] གསལ་རས་ཀྱི་ མཐའ་དཔྱད་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་སྟེ་
གསལ་བསྐྱགས་འབད་ཡོད་པ།**

- **འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རང་བཞིན་ཉེན་སྲུང་དང་བསྐྱར་གསོ་ [Protect and Restore Nature] ཨར་ཏ་ཤོར་ [Earthshot]**
། གི་དབྱེ་ཁག་དངོས་འཛིན་གསལ་རས་ཀྱི་མཐོ་བཀོད་ནང་ ཚུད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ཡང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཚད་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠
དེམ་ཅིག་ནགས་ཚལ་གྱིས་བྱ་བ་སྟེ་ཡོད་མི་འདི་ རྒྱུ་རྐྱེད་འཐབ་ཏེ་ རྒྱུ་ཉེན་སྲུང་གིས་ རྩོམ་ཤི་ཡའི་མི་སྒྲོབས་ ཐེར་
འབུམ་ ༡.༤ ལུ་ཕན་ཐོགས་པའི་ཁར་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༣༠ ཚུན་ རེས་ཨིས་ཀྱོར་ བུ་ཏན་ [Restore Bhutan] གསལ་
གཏོང་གིས་ འགོ་འབྲེན་ཐོག་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་བྱ་བ་ཚུལ་ བསྐྱར་གསོ་འབད་ནིའི་ ལས་རིམ་ཚུ་ཡོད་པ་ལས་ རོས་འཛིན་ཐོབ་
ཡོད།
- **འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ དེམ་ཅིག་ནགས་ཚལ་གྱིས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཕྱོད་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་**
ལྟགས་ རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་མཐུན་འབྲེལ་དང་ཉེན་སྲུང་ས་ཁོངས་ནང་ཚུད་པ་ལས་ འཛམ་གླིང་ནང་ རྒྱ་རྒྱུང་མེད་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་དང་པ་ཨིན།
- **དེའི་ རྒྱལ་ཚལ་དང་ རྒྱ་བབ་ས་གནས་ཚུ་གིས་ རྩོམ་ཤི་ཡའི་མི་སྒྲོབས་ ཐེར་འབུམ་ ༡.༤ ལུ་མཁོ་བའི་གཙང་ཚུ་ཚུ་ ཉེན་**
སྲུང་འབད་མ་ཚད་ རེས་ཨིས་ཀྱོར་ བུ་ཏན་ [Restore Bhutan] གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༣༠ ལས་ རྒྱལ་ཚལ་དང་ ས་
ཞིང་ དེ་ལས་ ཁོམ་སྟེ་དང་འབྲེལ་བའི་སའི་བཀོད་པ་ཚུ་ནང་ ས་ཆ་ཉེ་ཀྱ་ཀར་ ༥༠,༠༠༠ དེ་ཅི་ ལྟག་པར་བསྐྱར་གསོ་
འབད་ནིའི་དམིགས་གཏང་ཡོད་པ་ཨིན།
- **རྒྱ་གར་མུམ་སྤུའི་ལུ་ ཕྱིས་སྲུང་འབད་ནི་ཨིན་མི་གཟེངས་སྟོན་གྱི་ལས་རིམ་ནང་ རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མི་ལྡེ་པ་དེ་ དེ་ཅི་ལྟེ་ ༡༡**
དེ་ཅི་ཆེས་ ༡༡ ལུ་གསལ་བསྐྱགས་འབད་ནི་ཨིན།

ཐེམ་ཕུག་ འབྲུག་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ སྤྱི་ཁྱོད་པའི་སྤྱི་ཆེས་ ༡༥། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ ད་རིས་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་ མཐའ་
འཁོར་གནས་སྤངས་གྱི་རྟགས་མ་ ལྷན་ཁག་ཅན་ཅིག་ཨིན་མི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ པའི་ ཨར་ཏ་ཤོར་གསལ་རའི་ [Earthshot
Prize] དོན་ལུ་ མཐའ་དཔྱད་ལས་རིམ་ནང་དངོས་འཛིན་མཐོ་བཀོད་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ཡང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་
ཅིག་གིས་ནགས་ཚལ་གྱི་ མཐའ་དཔྱད་མེད་པའི་ལུང་ཕྱོགས་ལུ་ རྒྱུ་ཉེན་སྲུང་འབད་འདི་ ཕན་ཐོག་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་
འབྲེམས་སྟོན་འབད་བའི་དངོས་འཛིན་ལུ་ གསལ་སྟོན་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། མི་སྒྲོབས་ ༥༠,༠༠༠ དེ་ག་ཅིག་ཡོད་པའི་ འབྲུག་

ཀྲུལ་ཁབ་ནང་ བླ་མ་ཚལ་གྱི་བྱ་བ་ཚད་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་ཅིག་ རྒྱུ་སྐྱོད་འབད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ ཉི་མ་ལ་ཡ་གི་རྒྱུ་འབབ་ས་
གནས་ཚུ་ཉེན་སྲུང་འབད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་བཟུམ་ཉེ་སྤོང་མི་ལྟོ་ཨེ་ཤི་ཡ་གི་མི་སྒྲོལ་སྤེལ་ཐེངས་ ༡.༤ རེ་ཅིག་ལུ་ཕན་འཕྲོགས་
འབྱུང་མ་ཨིན།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལུ་ ཀྲུལ་སྤྲེལ་མི་ཡི་ཡམ་གྱིས་ གཞི་བཙུགས་མཛད་མི་ ཨརཌ་ཤོཌ་གསོལ་ར་འདི་གིས་ ང་བཅས་རའི་འཛམ་
གླིང་གི་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་བའི་གདོང་ལེན་སྒྲོམ་ཤོས་ཚུ་ བསལ་ཚུགས་པའི་ ས་ཆའི་གནས་སྤངས་དང་
ལས་སྤེ་ དེ་ལས་ གོང་འཕེལ་གྱི་གནས་རིམ་མ་འདྲམ་ཚུ་ནང་ལས་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་དོས་འཛིན་འབད་མ་ཨིན། ད་རེས་ ཨརཌ་
ཤོཌ་འདི་ ལོ་ངོ་བཙུགས་ཕྱིད་ཀའི་རྒྱུ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལུ་ ཨརཌ་ཤོཌ་གི་གསོལ་ར་འདི་གིས་ གཞུང་དང་ཆོང་འབྲེལ་
ལས་སྤེ་ དེ་ལས་ མི་སྤེ་ཚུ་གིས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་འདི་ ལག་ལེན་དངོས་བསྟར་ འགྱུར་བའི་ འགོ་
ཁྲིད་ཚུ་འདོན་ལུ་ བརྩེ་སྲུང་འབད་མ་ཨིན།

ཨརཌ་ཤོཌ་ རང་བཞིན་ཉེན་སྲུང་དང་བསྐྱར་གསོ་ (Protect and Restore Nature) གི་དབྱེ་ཁག་ནང་ གནམ་བསྐྱོས་ནང་
རྒྱུད་མི་འདི་ཡང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ འདས་པའི་ ལོ་ངོ་བཙུགས་ལས་བཅད་དེ་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་གོང་འཕེལ་འདི་
རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་ ལྷ་བ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དབྱེ་ཁག་ཀྱི་མཛད་བྱ་བཟང་པོ་ཚུ་
གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཨིན། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ བླ་མ་ཚལ་ཚུ་རང་བཞིན་སྐོར་སྐྱོད་རྒྱུ་མ་གཅིག་སྟེ་བརྩེ་མེན་པར་ དེའི་རྩ་
ཁྲིམས་དང་ མི་དམངས་སྤྱི་དབུས་ དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་གསལ་ཚུ་ནང་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་འདི་བཙུགས་
ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་བདག་འཛིན་འཐབ་མི་འདི་གིས་ མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་
ཤུགས་སྟོན་འབད་ཚུགས་པའི་ གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཨིན།

འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ཉི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བླ་མ་ཚལ་གྱི་བྱ་བ་ཚད་མ་འོངས་ལུ་འཇགས་ལུ་
ཉུང་ཤོས་རང་ བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ རེ་ཅིག་ བརྒྱུ་སྐྱོད་བཞག་དགོ་པའི་དམིགས་གཏད་ལས་འགལ་ཏེ་ ད་རེས་ བླ་མ་ཚལ་གྱི་བྱ་བ་
ཚད་དེ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཕྱིད་ཀ་ལྷག་པ་ཅིག་ ཉམས་སྲུང་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐུད་འབྲེལ་གཞི་
བཙུགས་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཞིན་ ཡུན་རིང་གི་ཁས་སྒྲུངས་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ལུ་རིགས་སྤྱོད་ ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་དང་ བླ་མ་ཚལ་
བསལ་བཞག་ནི་ དེ་ལས་ མི་ས་ཡ་ལས་བཅད་དེ་ ཉེན་བསྟར་བཞིན་ཏུ་ བརྩེ་སྲུང་མི་ རང་བཞིན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ སྤྱི་སྤྱོད་
བཟོ་ནི་ལུ་ ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པ་ཨིན།

འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་གི་གཤམ་གནད་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ལས་ལྷག་སྟེ་ བྱ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ རྒྱལ་ཁབ་ས་ཉི་མ་ ལ་ཡ་ལས་འཐོན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་ ལྷོ་ཨེ་ཤི་ཡ་གི་མི་ ཟེར་འབྲུམ་ ༡.༤ ལུ་ གཙང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་ ཉམས་སྤང་འབད་ནི་ ལུ་ཕན་ཐོགས་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལུང་ཕྱོགས་ནང་ འབྲུང་རྒྱུ་དང་ སོ་ནམ་ཞིང་ལཱ་ཚུ་འཛོལ་ནི་ རྒྱུ་བརྟེན་སྒྲིག་མེ་ཚུ་བརྟེན་ནི་ གཞི་ བརྟེན་འཛོལ་བཟུལ་ཏེ་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཚུ་ མཚམས་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་འབད་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ ཁབ་ནང་ལས་ཕྱིར་བརྟེན་མི་ནག་རྒྱུང་ལས་ ནག་རྒྱུང་མངམ་ལེན་དོ་ཡོད་པ་དང་ འཛམ་གླིང་ནང་ གངས་རིའི་སྐྱེ་ལུན་རིམ་ལུགས་ ལུགས་ཅིག་ཡིན་མི་ འཛམ་གླིང་ནང་ ཁག་ཆེ་བའི་ སྐྱེ་ལུན་རིགས་སྤུ་ལུ་ རྒྱུ་སྐྱོར་འབད་མ་ཡིན། འདི་ལས་ཆའི་གནས་སྤངས་ཚུ་ གིས་ ནག་རྒྱུང་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ནི་དང་ གཙང་རྒྱུ་བརྒྱུ་སྐྱོར་ལམ་ལུགས་ རུང་ཚད་འཛིན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ལམ་སྲོལ་གི་བཟུང་ མཐོང་རྒྱུ་ཅིས་ཏེ་ སྐྱེ་ལུན་རིམ་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ ལོ་བསྐར་བཞིན་དུ་ ལུ་ཨེས་ངོ་ལར་ ཟེར་འབྲུམ་ ༡.༤ དེ་ཅིག་ གནས་དོ་ཡོད་པ་ལས་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཉམས་སྤང་འབད་མི་འདི་གིས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་བཟོད་སྤྱོད་ཅན་དང་ ལུན་རིང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཉིས་ཆར་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་རྒྱགས་ནི་ཡིན།

འབྲུག་གིས་ ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ལས་བཅད་དེ་ ཉམས་སྤང་འགོ་ཁྲིད་འབད་དེ་ སྐྱེ་ལུན་གནས་སྤངས་སྲོལ་སྟེ་ ཉམས་གསོ་འབད་ནི་ དང་ གནས་གཤིས་གནས་སྤངས་ཀྱི་ མ་དདུལ་ དེ་ལས་ མི་སྡེ་གཞིས་གཉེར་ཐོག་ལས་ ནགས་ཚལ་དང་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ དེ་ལས་ ཁྲོམ་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་ ཚུ་ ལུན་རིང་གི་ བརྟེན་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གིས་ རེས་ཨིས་ཀྱོར་ བུ་ཁན་ / Restore Bhutan ། ཟེར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཅིག་ འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཡིན། ལྷག་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ རང་བཞིན་སྤང་ སྐྱོབ་ལས་འགུལ་ཚུ་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ བརྟེན་སྤྱོད་ནི་མེན་པར་ རེས་ཨིས་ཀྱོར་ བུ་ཁན་ / Restore Bhutan ། གིས་ ལུན་བརྟེན་ གི་ མ་དདུལ་བཀོལ་སྤྱོད་ རུས་ལུན་རིང་མ་གི་ལྷ་རྟོག་ དེ་ལས་ ས་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཐོག་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་བརྒྱུད་དེ་ བསྐྱར་གསོ་འདི་ གཏན་འཇགས་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནང་ བཙུགས་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ ཐབས་ལམ་འདི་ གིས་ མ་འོངས་པ་ལུ་ རང་བཞིན་བསྐྱར་གསོ་འདི་ འབད་རྒྱགས་པ་བཟོ་རྒྱགས་ནི་དོན་ལུ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ གི་མཐའ་དབྱེད་ཅིག་འབད་མ་ལས་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་ར་འདི་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ མ་དདུལ་བསྐྱོར་ གི་དོན་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་གི་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚུ་འབད་དེ་ ལས་རིམ་འདི་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ རང་བཞིན་སྤང་སྐྱོབ་ གནས་གཤིས་དང་འབྲེལ་ བའི་མ་དདུལ་ དེ་ལས་ གོགས་རམ་པ་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བ་བཟོ་ནི་ མ་ཚད་ ས་ཁོངས་བསྐྱར་གསོ་ལུ་ རུས་ལུན་རིང་མ་སྟེ་ མ་ དདུལ་གཏོར་མི་དེ་གིས་ མི་རབས་མ་འོངས་པའི་དོན་ལུ་ སྐྱེ་ལུན་རིགས་སྤུ་ རྒྱུ་ཉེན་སྤང་ དེ་ལས་ གནས་གཤིས་བཟོད་བསྐྱར་ ཚུ་ལུ་ ཕན་ཐོགས་ནི་ཡིན།

ཨར་ཤོ་ཤོ་གསོལ་ར་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་དང་སྤྱི་འཛུགས་ རྒྱལ་སྤྱོད་ལེ་ཡེ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་མི་ནང་། “ལོ་བསྟར་བཞིན་ ཏུ་ ར་བཅས་རའི་ མཐའ་བཅད་འགྲན་བསྟར་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་ ར་ལུ་ རེ་བ་གསར་བ་བྱེད་མི་ཨིན། མཐའ་ འཁོར་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་གཏོང་ལེན་ཚུ་ འཕྲལ་མཁོའི་གནས་སྤྱོད་ཚབས་ཆེན་ཅིག་སྟེ་གནས་ཏེ་ཡོད་རུང་ འཛམ་གླིང་ནང་ མཐུན་ མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་ཚུ་གིས་ གཏོང་ལེན་གྱི་ཐབས་བྱས་དང་ འོས་འབབ་གྱི་ བདེན་ཁུངས་ སྟོན་མི་ན་པས། ཐབས་བྱས་གྱི་ཐོག་ ལཱ་འབད་མི་མཐོང་མི་འདི་གིས་ ར་བཅས་ག་ར་ལུ་ ལཱ་འབད་ནི་གི་སྒོ་སྟོབས་བྱེད་མི་ཨིན་དང་ མཐའ་འཁྱོལ་བྱུང་པའི་སྐབས་ གཞན་ལུ་སེམས་བྱུགས་བྱེད་ཏེ་ འགྱུར་བ་མཁྱོགས་དྲགས་བཟོམ་ཨིན། མཐའ་བཅད་འགྲན་བསྟར་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ ༡༥ དེ་ཅིག་ ཨར་ཤོ་ཤོ་གསོལ་རའི་མི་སྡེ་ནང་ དཔའ་སྟུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ འབྱོན་པར་ལེགས་སོ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་དང་ ད་རེས་ སྤྱི་ ༡༡ པའི་ནང་ ཟུམ་བུའི་ལུ་ ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ བཙུང་འབད་ནི་ལུ་ རེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཨིན”

འབྲུག་གིས་ ཉམས་སྤྱད་གི་ཐབས་ལམ་འདི་ ཏུས་རབས་བྱེད་ལྷག་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ རིམ་གྱིས་འཕེལ་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན། སྤྱི་ ༡༩༧༠ ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་གོང་འཕེལ་འདི་ དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་དང་ མཐའ་འཁོར་ཉེན་སྲུང་ དེ་ལས་ ལམ་སྲོལ་གྱི་སྲོལ་ བྱུང་དང་ མི་སྡེ་མཐའ་དོན་ཚུ་ གཙོ་རིམ་གྱི་དོ་འགན་མེན་པར་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་བརྟེན་དགོཔ་ཨིན་མེས་ རིམ་འཛིན་འབད་ དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་གྱི་ལྟ་བ་གིས་ ལམ་སྟོན་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཨིན། གཞུང་དོན་འདི་གིས་ མི་རབས་ལས་ བཅད་དེ་ མི་དམངས་གྱི་སྤྱི་བྱས་བཟོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་དང་ འདི་གི་ཁྱབ་འབྲས་འདི་ འཛམ་གླིང་གི་ རང་བཞིན་གནས་ སྤྱངས་ལུ་ ཅུ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁས་ལེན་སྒྲོམ་ཤོས་ཅིག་ཨིན། ཏུས་གཏན་ཁྱུང་གི་རིང་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་གིས་ཆ་ཉུང་ཤོས་ར་ བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ འདི་ བྱུགས་ཚལ་གྱིས་བྱུང་སྟེ་ར་བཞག་དགོཔ། རྒྱལ་ཡོངས་གླིང་ག་དང་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཁོངས་ རང་བཞིན་གསོག་འཛིན་དང་ སྤྱོད་ལུ་གནས་སྤྱོད་རིང་ལུགས་བར་ལམ་ཚུ་གིས་ རི་དྲགས་སྤོག་ཆགས་དང་ སྤྱོད་ལུ་གནས་ སྤྱངས་རིམ་ལུགས་ཚུ་ རང་དབང་གི་སྒོ་ལས་ རྒྱུན་འགྲུལ་འཐབ་བཙུག་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་ཨིན། འཕྲལ་ཁམས་ཅིག་གི་ རི་ དྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་བརྟན་ཞིབ་དང་འཁྲིལ་ཕ་ བྱུགས་ཚལ་འདི་ཚུ་གིས་ སྟག་ ༡༩༧༡ གངས་གཟིག་༡༩༧༤ འཕོ་གཏོང་ དཀར་དམར་པོ་ ༡༩༧༡ རྒྱ་བཙུང་དཀར་པོ་ ༡༩༧༥ དང་ ཨེ་ཤི་ཡཱ་སྤྱོད་མེ་ཆེ་ ༡༩༧༥ གྱི་གངས་སུ་རྒྱུད་པའི་རིགས་ ཡལ་ཉེན་ ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ འཆམ་ས་ཨིན་མ་ཆད་ ཨེ་ཤི་ཡཱ་གི་གཙང་རྒྱུ་གི་རིམ་ལུགས་ ཁག་ཆེ་ཏོག་ཏོ་དག་པ་ཅིག་ བཀག་འཛིན་འབད་ནི་ ལུ་ཡང་ ལྷན་ཐབས་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཚུན་ རེས་ཨིས་ཀྲོར་ བུ་ཁན་གྱིས་ ཏིག་ཁར་ ༥༠.༠༠༠ གི་ཉམས་ཆག་ཤོར་བའི་བྱུགས་ཚལ་དང་སོ་ནམས་ཞིང་ དེ་ལས་ ཁྲོམ་གྱི་ས་ཆའི་བཀོད་པ་ཚུ་ཉམས་གསོ་འབད་ནིའི་དམིགས་གཏང་སྦྱེད་པ་ཨིན། ཉམས་གསོའི་རྒྱ་ཆད་ལས་བརྒལ་ཏེ་

འོས་འབབ་ལྡན་པའི་རིགས་སྣ་གདམ་ཁ་དང་ ས་གནས་ངེས་གསལ་ཅན་ ཉམས་གསའི་ཐབས་ལམ་ དེལས་ ཡར་ཤལ་ཅན་གྱི་
 ལུང་མ་བརྩུགས་ཐངས་དང་ ཡུན་རིང་གི་གནས་སྤངས་ དེལས་ ཡུན་བརྟན་སྟེ་ཉམས་གསའི་ལཱ་ཚུ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་
 དམིགས་གཏད་སྟེ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན། སྟེ་ལྡན་གནས་སྤངས་ཉམས་གསའི་དོན་ལུ་ འགོ་འཛེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཡུན་
 རིང་གི་མ་དངུལ་གྱི་མཐུན་སྦྲེན་ཚུ་ཡང་ བཟོ་དོ་ཡོད་པ་དང་ འདི་ཡང་ མ་དངུལ་སྒྲུ་ཆོགས་དང་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་གྱི་མ་
 དངུལ་ཚུ་བཅུས་ཏེ་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ རང་སོའི་གོགས་རམ་མ་དངུལ་གྱི་འཁོར་རིམ་ལས་ལྷག་སྟེ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ར་ ཕྱིན་ནི་གི་དོན་
 ལུ་ཡིན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ འཛམ་གླིང་ནང་ལུ་ འཇུར་བ་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་ ཡར་ཤལ་འགྱུ་ནི་དང་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ར་འགྱུ་ནི་འོ་ནང་ལུ་
 གོགས་རམ་འབད་དེ་ཡོད། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ སྟེ་ལྡན་གནས་སྤངས་གྱི་རིམ་ལུགས་ རྒྱན་སྦྱོང་དང་སྤྱད་སྦྱོབ་འབད་ནིའི་ ཁས་
 ལེན་འབད་མི་འདི་གིས་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་ སྟེ་ལྡན་གནས་སྤངས་རྒྱན་སྦྱོང་དང་ རྒྱགས་ཚལ་དང་སའི་ཆགས་ཚུལ་ ཉམས་ཆག་
 ཤོར་མི་ཚུ་ ཉམས་སྤང་འབད་ནི་ལུ་ སན་ཐོགས་སྟོམ་སྟེ་ར་བྱུང་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལཱ་འདི་ དམིགས་བསལ་ཏུ་
 ཁག་ཆེ་ཤོས་ཅིག་སྟེ་འབྱུང་ནིའི་དོན་ལུ་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་ སྟེ་ལྡན་གནས་སྤངས་གྱི་ གནས་ཚད་བརྒྱ་ཆ་ ༣༠ འདི་ སྤྱི་ལོ་
 ༢༠༣༠ ལས་ རྒྱན་སྦྱོང་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བ་སྟེ་ བཞག་དགོཔ་དང་ ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་ རྒྱགས་ཚལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འདི་ ཉུང་མཐའ་
 གླུ་ཀོར་ལུ་ སབ་དགོཔ་ལས་ གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན།

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་གི་ རྒྱལ་སྤམ་མོ་ ཨ་ཞེ་འཆི་མེད་དབྱངས་འཛེམས་དབང་ཕུག་ཆོག་གིས་ གསུངས་མི་ནད། “
 འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ཉམས་སྤང་གི་ལཱ་འདི་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་གཅིག་ཁར་ མཐུན་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ སྟོན་ནི་གི་ ཁས་ལེན་
 ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་འབད་མ་ལས་ ར་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ དེ་ཅིག་ རྒྱགས་ཚལ་གྱིས་
 རྩལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ འབྲུག་གིས་བཏོན་པའི་ནག་ཁྲམ་ལས་ རྒྱ་རྒྱུང་ནང་འཇུག་འབད་བའི་ནག་ཁྲམ་གྱི་གངས་ཚད་མངམ་ཡོད་པ་
 ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རྒྱ་ཁྲམ་མངམ་སྟེ་ཕྱིར་བཏོན་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། ཁས་ལེན་འདི་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་
 འཇིགས་མེད་སངས་ལོ་དབང་ཕུག་མཆོག་གིས་ ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་འདི་ གསལ་སྟོན་འབད་མ་དང་ མི་དབང་ འཇིགས་མེད་
 གེ་སར་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཕུག་མཆོག་གིས་དབུ་ཁྲི་གི་འཕང་འོག་ལུ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ར་མཛད་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ཏུ་ ད་སྟོ་
 གི་རིང་ལུ་ཡང་ གཏོང་ལེན་གསར་པ་ཚུ་འཐོན་དང་འཐོན་བཞིན་པར་ ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལས་ ༢༠༢༤ ཚུན་ཆོད་
 རྒྱགས་ཚལ་ཏེག་ཏུ་ ༡༢༠༠༠ དེ་ཅིག་མེ་ཁྲེན་ལུ་ཤོར་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ རྒྱའི་ཀ་ ༡༢ ལས་ ༢༠༠༠ དེ་ཅིག་སྐྱམ་འགྱུ་དོ་ཡོད་པ་
 ཡིན། འ་ལྷོ་གདོང་ལེན་ཚུ་གིས་ ར་བཅས་རའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤར་སྟོལ་བདག་འཛིན་འཐབ་ནི་འདི་ཡང་ མ་ཁོངས་པའི་མི་རབས་ཚུ་

གི་དོན་ལུ་ སྤྲོད་སྤྲོད་བཅོ་དགོ་ཟེར་ དྲན་གསོ་འབད་མ་མས། ཡར་ཁྲོལ་ཉུག་མའི་ མཐའ་དབྱེད་པ་སྤྲོད་མ་འཛིན་འབད་མི་འདི་
གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ལྷན་པོ་དང་ བསིལ་བྱོད་གནས་སྤངས་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉམས་སྤྲོད་ཚུ་ བཞེ་སོར་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན།”

རེས་ཨིས་ཀྲོར་ བུ་ཁྲན་གིས་ འབྲུག་གི་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཀྱི་འགོ་འཁྲིད་པ་གི་ རྒྱལ་མའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ བན་སྟོན་མ་
ཨིན། མི་ལོ་བཅུ་ཕྱག་གི་རིང་ལུ་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཀྱི་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་སྤྱད་སྤྱོད་ཐོག་ལུ་ གཞི་བཅུགས་འབད་དེ་
ལས་འགྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་སྤངས་ལས་སྤྲོད་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་ རྒྱུན་བརྟན་དང་ལཱ་ཤུག་པའི་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྦྲོད་དང་ སྤྱོད་ལཱ་
གནས་སྤངས་ཉམས་གསོ། བསིལ་བྱོད་གནས་སྤངས་དང་མཐུན་འགྱུར་ དེ་ལས་ རྒྱལ་གཞུང་འཆར་གཞི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱོད་
བྱས་ནང་ ཡུན་རིང་གི་མ་དངུལ་ཚུ་ མཉམ་སྦྲེབ་འབད་དེ་ འགྲོམ་ཨིན། ལས་རིམ་ཚུའི་གསལ་ལས་ འབྲུག་པའི་ཆོ་སྲོག་། Bhutan
for Life ། དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ ཡར་ཁྲོལ་བྱི་རྒྱུ་+། REDD+། ཐབས་བྱས་ཚུ་གིས་ གཞི་འགྲུལ་བཅུགས་ཏེ་ཡོད། དེ་དང་གཅིག་
ཁར་ རྒྱ་རིམ་རྒྱུ་ཤུག་ལུ་ ཡར་ཁྲོལ་བྱི་རྒྱུ་+། JREDD+། འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ཐབས་ལམ་གྱི་གཞི་འགྲུལ་ཅིག་སྟེ་
འཐོན་དོ་ཡོད་པ་དང་ དེ་གིས་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཡུན་བརྟན་སྟེ་བཞག་ཐབས་ལུ་ གཞུང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅོམ་མ་ཚད་ ནགས་ཚལ་དང་སྤྱོད་ལཱ་གནས་སྤངས་རིམ་ལུགས་ཚུ་ནང་ལུ་ སའི་ཆགས་ཚུལ་གྱི་མ་ཅུ་གཞི་
བཅུགས་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན།

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་གཏང་འདི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ གཞི་རྟེན་ཅིག་འབད་མ་ལས་ རེས་ཨིས་ཀྲོར་བུ་ཁྲན་གིས་ སྤྱོད་བྱས་དང་
མ་དངུལ་ཚུ་ གཞི་རྟེན་གྱི་ཐོག་ལས་ ལག་ལེན་དངོས་བསྟར་ལུ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉམས་སྤངས་དང་
རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཉམས་སྤྲོད་ཀྱི་ འབྲུག་སློ་གཏང་མ་དངུལ་(Bhutan Trust Fund for Environmental
Conservation) དེ་ལས་ འབྲུག་སྤྱོད་ལཱ་གནས་སྤངས་ཆོགས་སྟེ་ (Bhutan Ecological Society) ཚུ་བཅུས་པའི་ མཉམ་
འབྲེལ་པ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ Mountains to Mangroves programme ཀྱི་འོག་ལུ་ ལཱ་འབད་མི་འདི་གིས་ ཚན་རིག་གི་
གཞི་རྟེན་གྱི་ཉམས་གསོ་ མེ་འཛིན་སྦྲོད་དང་ མི་སྤྱེའི་བདག་སྦྱོར་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅོ་ཞི་གི་ཐོག་ལས་ ཉལ་ལཱ་ཉུག་ཁར་ 40000 དེ་ཅིག་
ནགས་ཚལ་ཉམས་ཆག་ཤོར་ཏེ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་དང་ ཁྲོད་སྤྱེའི་ས་ཆ་ཚུ་ཉམས་གསོ་འབད་ནིའི་དམིགས་གཏང་སྤྱོད་པ་ཨིན། རས་ཨིས་
ཁར་ བུ་ཁྲན་འདི་ མ་དངུལ་བསེ་སྦྱོར་དང་ ནགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་ དེ་ལས་ རེ་ཡར་ཁྲོལ་བྱི་རྒྱུ་+། JREDD+། གིས་ རྒྱབ་སྦྲོར་
འབད་དེ་ སྤར་སྟོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་ཚུ་ལས་ལྷག་སྟེ་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་སྤྲོད་གསོའི་མ་དངུལ་གྱི་དོན་ལུ་ འོས་ལཱ་གྱི་བཅོ་
བཀོད་ཅིག་བཅོ་དོ་ཡོད་པ་དང་ དེ་གིས་ གཞུང་གི་ལ་ཐུག་ལས་ སྤྱོད་ལཱ་རིགས་སྤྲོད་དང་ ནགས་སྤྱོད་གསོག་འཛོག་ དེ་ལས་ རྒྱུའི་

ཉེན་སྲུང་ དེལ་ས་ བསིལ་བྱོད་གནས་སྤངས་ལུ་ བཟོད་བསམན་ཅན་བཟོ་ནི་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡུན་རིང་གི་ གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་
ཉམས་གསོའི་ལཱ་ཚུ་ ག་དེ་སྤེལ་བཅད་ཚུགས་ནི་ཨིན་ན་ཚུ་ གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཨིན།

ལས་རིམ་འདི་གིས་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཚུ་ཡང་ དེའི་ལྷེ་བ་ལུ་བཞག་པ་ཨིན། འཆར་གཞི་དང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ལུ་ ནང་འཁོད་
ཤེས་ཡོན་དང་ ས་གནས་ཀྱི་གཞིས་གཉེར་ དེལ་ས་ མི་སྡེའི་གྲལ་གཏོགས་ཚུ་ གཅིག་ཁར་བསྐྱེད་ལྷེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེཡང་
འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་གྱི་ ཡུན་རིང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་འདི་ མི་རབས་ལས་བཅད་དེ་ ཁོང་གི་ཉེ་འཁོར་ལུ་སྤྱོད་མི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་
རག་ལས་ཟེར་ རོས་ལེན་འབད་མ་ཨིན། ཤེས་ཡོན་དང་ ན་གཞོན་ཚུ་གྲལ་གཏོགས་འབད་བཅུག་ནི་འདི་ ཆ་ཤས་གལ་ཅན་ཅིག་
ཨིན་ནང་ འདི་གིས་མ་འོངས་པའི་ མི་རབས་ཚུ་ལུ་ འབྲུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ཚུ་ ལོག་སྟེར་ བསྐྱེད་སྐྱོབ་དང་
ཉམས་སྲུང་འབད་ནིའི་ནང་ ལྷན་ཐབས་འབྱུང་ནི་ཨིན།

དུས་ཅི་ལོ་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ ༡༥ ཚུ་ གདམ་ཁ་ ༢༠༠༠ ཡོད་པའི་ནང་ལས་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་རའི་གནས་སྤྱད་གཞི་མཛོད་ནང་
ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ ༡༤༩ གདམ་འཐུ་འབད་ཡོད་པ་དང་ དེཡང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡོངས་འབྲེལ་ནང་ མི་རོམ་ ༣༤༣ ལྷག་པ་ཅིག་
ཡོད་མི་དང་ མཁས་མཆོག་ ༡༥༠ ལས་ལྷག་པའི་ མཁས་མཆོག་གི་ གོས་སྟོན་གྱི་གོས་ཆོགས་ཀྱི་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དེ་ ཨར་ཏེ་
ཤོར་གསོལ་ར་གི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་མི་སྡེ་ཚན་དང་ བཟོམ་རྟགས་ཚུ་གིས་ཞིབ་འཇོལ་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ གདམ་འཐུ་འབད་
ཡོད་པ་ཨིན་མས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལས་ཚུར་ མཐའ་དཔྱད་འགྲན་བསྐྱར་ནང་སྟོན་མི་ མི་རོམ་ ༢༥ འབད་མིའི་མི་སྡེ་ནང་འཛུལ་ཡོད་པ་དང་ ཁོང་གི་
ལཱ་འདི་གིས་ གཅིག་མཐུན་གྱི་ཐོག་ལས་ སི་ཨོ་གུ་ཨི། CO_2e རྒྱ་ས་ཡ་ ༡༥ བཀག་འཛིན་དང་ དབང་བཟུང་འབད་ཡོད་པ་
མ་ཚད་ ས་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚོ་མཐའ་ རྒྱ་ས་ཡ་ ༥༥ དེ་ཅིག་ རྒྱབ་སྐྱོབ་དང་ ཉམས་བཅོས་འབད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཕྱགས་
སྟིགས་རྒྱ་ས་ཡ་ ༤༦༥,༠༠༠ ཕྱིར་བཏོན་དང་ ཡང་ན་ བཀག་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ འཐུང་ཚུ་རྒྱ་ས་ཡ་ ༩༡ དང་ རྒྱུ་
གི་སྤྱི་ཚད་ཡར་བྱུག་བཏང་སྟེ་ཡོད་མི་ མི་སྐྱོབ་ས་ཡ་ ༤༠༠ ལུ་བྱབ་པའི་ ལུང་ཕྱོགས་ཚུ་ནང་ལས་པར་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

ཨར་ཏེ་ཤོར་ལཱ་དང་ མཚུངས་དགོཔ་འདི་ཡང་། རང་བཞིན་གནས་སྤངས་འདི་ ཉེན་སྲུང་དང་ བསྐྱར་གསོ་འབད་ནི། རྒྱུང་འདི་
རྟིང་སངས་ས་བཟོ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཚུ་ སྤར་གསོ་གཏང་ནི། འཛམ་གླིང་ནང་ ཕྱགས་སྟིགས་མེད་པ་བཟོ་ནི་དང་ གནམ་གཤིས་
ལེགས་བཅོས་འབད་ནི། མཐའ་དཔྱད་འགྲན་བསྐྱར་ནང་འཛུལ་མི་ཚུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལི་ཡམ་དང་ ཨར་ཏེ་ཤོར་རྒྱལ་ཁབ་ཆོགས་སྟེ་
གི་ འཐུས་མི་མཉམ་རྟགས་ཚུ་གིས་ གྲལ་ཁར་གཏོགས་ནི་ཨིན་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་འཐོབ་མི་ལཱ་འདི་ རྒྱ་གར་མོམ་བའི་ལུ་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་
༢༠༢༤ གི་རྟགས་མའི་ དུས་སྟོན་གྱི་སྐབས་ལུ་ གསལ་བསྐྱགས་འབད་ནི་ཨིན།

གཞིར་སྒྲིག་གི་ཚོགས་སྡེ་ནང་ལུ་ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་ལེ་ཡམ་དང་ མི་དབང་རྒྱལ་མོ་རྒྱ་ནི་ཡ་ཡུལ་ཡམ་དུལ་ལུ་ ཀེཌ་བེ་ལན་ཆེཌ་
ཡིན་དུ་ལུ་ ཉོ་ཟེ་ཡན་དུ་སེ་ ཀེ་རིས་ཤི་ཡ་ན་མི་གུ་རིས་ ཉིན་དོ་ཡུ་མ་རོ་ཡི་ལྷ་རིས་ ལྷན་ཇི་ར་མ་ལྷའི་ བེ་མོན་ཏེ་ཞེན་གེ་མོ་ ཇི་
སེལ་བུན་དུ་ཆེན་ ལུ་ཡི་ས་ནེ་ཡུ་བའར་ བེ་ཤོ་ཀོ་ཡ་མ་ཟ་གི་ ཡེར་ནེས་ཤི་བེ་སོན་ དེ་ལས་ མཁས་དབང་དོ་ཟེ་ཡི་ཀོན་ཇོ་ཡི་ཤེ་
ལ་བཅས་ཚུ་ཚུད་ཡོད། དུས་ཅི་ཡོ་གི་མཐའ་དབྱེད་ཚུ་གི་སྒྲོར་ལས་ ཁ་གསལ་གི་དོན་ལུ་ <https://earthshotprize.org/>
ནང་གཟིགས་གནང།

མཚུག་བསྟུ།

བན་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་ནི།

མེ་རི་ཡ་དོལ་བཅན་མན་ཤི་ལ། ཡར་ཤོཌ་གསོལ་ར། (press@earthshotprize.org)

ལེན་སོན་སི། (tep@lansons.com)

ཞུན་དག་པ་ཚུ་ལུ་དན་གསོ།

ཡར་ཤོཌ་དང་ ཡེཀ་ཟེ་ཤར་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེའི་མ་འོངས་སྡེ་ལྷང་ཐབས་ལམ་སྡེ་ཆན་ / The University of Exeter's Green
Futures Solutions team ། གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ འཇམ་སྒྲིང་ཉམས་ཆག་གསོར་མཚོས་ཡར་སེང་རིས་ལུགས་གི་ན་ལུ་
མཐོ་སློབ་མཁུན་དབང་ཤིམ་ལེན་ཤོན་གི་ རིས་གཏན་གཞི་རྩའི་ཆན་རིག་ ལག་ལེན་འཐབ་ཏེ་ ཡར་ཤོཌ་གི་གསོལ་རས་ དབྱེ་ཁ་
ལྷའི་ དོན་ལུ་ ལམ་ལུགས་དང་ལྷན་པའི་རིས་གཏན་སྒྲུ་ཅིག་བཟོ་ནི།

ཡར་ཤོཌ་གསོལ་རས་གི་སྒྲོར་ལས།

ཡར་ཤོཌ་གསོལ་རས་གི་སྒྲོར་ལས་ ཁ་གསལ་གི་དོན་ལུ་ www.earthshotprize.org ནང་གཟིགས་གནང།

དེ་བཟུམ་འབད་ ཡིན་ས་ཤི་གྲུ་ལྷ། / Instagram, ། ཡེཀ་སི། / X, ། ཡིང་ཀཱ་ཤི་ཡིན་ / LinkedIn, ། གདོང་དེབ་ / Facebook, ། ཡུ་
ཏུབ་ / YouTube, ། དང་ ཤི་ཀཱ་ཤི་ཤི་ / TikTok, ། ཚུ་ནང་ ཡར་ཤོཌ་གི་གསོལ་རས་ གི་སྒྲོར་ལས་གཟིགས་གནང།

ཀྲུལ་སྤྱི་ལོ་ཡམ་གྱིས་ གཞི་བཙུགས་གནང་མི་དང་ ཀྲུལ་འཛིན་གཞི་ཚགས་ནང་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལུ་ ལོ་གཅིག་གི་རིང་ ལུ་ རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་ ལས་ཁུངས་ལུ་མ་ཟུར་བའི་ཉེ་མར་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་པ་དང་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་རས་འདི་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་ སྤྱོད་གསལ་ཅན་གྱི་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉུགས་མ་འདི་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལུ་ རྩ་ རྩ་འཛིན་དང་ རྩ་སྐྱོར་ གྱི་དོན་ལུ་བཟོ་བཟོམ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ སྤྱི་ལོ་འཛིན་ རྩ་ལེན་ཀུན་ཀུན་ཀུན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ སེམས་ཤུགས་ ཅན་གྱི་ རྩ་ལེན་ལྟོད་ལྟོད་ཀྱིས་པའི་ལས་རིམ་གྱི་མི་ས་ཡ་ལས་བཅད་དེ་མཐུན་གྱིག་བཟོ་ལྟགས་ཡོད་མི་ལུ་ རལ་རངས་དང་ཡིད་ཆེ་ བའི་རྩེས་སུ་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་རས་འདི་ འཛམ་གླིང་ཉུམས་ཆག་བསྐྱར་གསོ་གི་དོན་ལུ་ རྩ་ལེན་མའི་ལོ་རྩིས་ལྟུང་ དོན་ལུ་ ལས་འཆར་སྤྱོད་ཀྱིས་ གཅིག་མཐུན་ཅིག་འབད་བཟོ་བཟོ་འབད་མི་དོན་ལུ་གཞི་བཙུགས་མཛད་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་ལས་ འཛམ་གླིང་གི་གདོང་ལེན་ རང་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཉུམས་གསོ་འབད་ནི། ར་བཅས་ཀྱི་རྒྱུང་གཙང་མ་བཟོ་ནི། རྩ་མཚན་ལྟུང་གསོ་ འབད་ནི། རྩ་གསལ་སྤྱོད་མེད་པའི་འཛམ་གླིང་། དང་ གནམ་གཤིས་ལེགས་བཅོས་བཟུ་འདི་གདོང་ལེན་ལྷ་བསལ་ཐབས་དོན་ལུ་ ཨིན་པས།

ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་རས་འདི་གིས་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལུ་གི་སྒྲོར་ལས་ དོགས་སྤང་བསྐྱེད་མི་ལུ་ བཟང་པོའི་རེ་ བ་ཅན་ལུ་འཇུག་ནི་དང་ འགོ་ཁྲིད་ལུ་སེམས་ཤུགས་བྱིན་ནི་ དེ་ལས་ཁུངས་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་བཏོན་ནི་དང་ གྲོགས་རམ་ འབད་ནི་ལུ་ དམིགས་གཏད་སྤྱོད་པ་ཨིན། འདི་གིས་ འཛམ་གླིང་ཉུམས་ཆག་སྐྱར་གསོ་འབད་ནི་གི་ རུས་ཤུགས་དང་གཅིག་ཁར་ ལོ་རྩིས་ ༡༠ གི་རིང་ལུ་ ལས་འགུལ་ ༥༠ དེ་ཅིག་གཏམ་ཁ་རྒྱུ་ནི་ཨིན་པས། ཨར་ཏེ་ཤོར་གྱི་ཉུགས་མ་ཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གྱི་གསོལ་ར་འདི་ ཀྲུལ་སྤྱི་ལོ་མཐུན་ཕྱོགས་མཉམ་རུབ་ཚོགས་པ་དང་གཅིག་ཁར་ ལོ་ཨ་རྒྱ་ར་གཏམ་ཁ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ ཐབས་ལམ་ལུ་ རྩ་མཚན་ལམ་མེད་འབད་ནི་ལུ་ རྩ་སྐྱོར་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན།

ཀྲུལ་སྤྱི་ལོ་མཐུན་ཕྱོགས་མཉམ་རུབ་ཚོགས་པ་འདི་ ཀྲུལ་སྤྱི་ལོ་ལས་ཁུངས་དང་ གྲོགས་རམ་ཚོགས་པ་ལུ་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚན་གཙོ་བོ་ཅིག་ ཨིན་པས། ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་ར་འདི་དོན་ལུ་ འཆར་གཞི་དང་མ་དངུལ་ལམ་བཟོན་ལུ་ ཀྲུལ་སྤྱི་ལོ་མཐུན་ཕྱོགས་གཞི་ བཙུགས་ཚེང་རོགས་འཐུས་མི་ དཔེར་ན་ ཨ་གྲུ་ལུ་གོང་འཕེལ་མཐུད་འབྲེལ་། Aga Khan Development Network། བཅོས་ ཉེ་ ཨེ་ཨེ་ལོ་གྲོགས་རམ་ཚོགས་པ། AL Philanthropies། ཨེ་ལེན་བཟུང་ཚང་གྲོགས་རམ་ལུ། Allen Family Philanthropies། བེ་ཟོས་འཛམ་གླིང་མ་དངུལ་། Bezos Earth Fund། བོ་ལོ་མ་བག་གྲོགས་རམ་། Bloomberg Philanthropies། བློ་ཀུ་ཐུ་རུ་ལུ་ཤུགས་གཞི་ཚན། Breakthrough Energy Foundation། བཟོ་སྐྱོར་པའི་འཆར་སྤྱང་། Builders Vision། ཀོ་ལུ་ལོ་བཟུང་ཚང་ཚོང་ལས་ལུ། Coleman Family Ventures། ཁྱི་མི་ཐུའ་དང་ ཨེ་ལེན་དང་ཨེ་ཤ་ཐུ་

སེ་བེ་ཅིན་གཞི་ཚགས། / Elaine and Eduardo Saverin Foundation ལེ་བན་ཨན་ལེ་བན་གཞི་ཚགས། / Eleven
Eleven Foundation གི་བིག་གོ་རི་སི་བེ་ག་ཕེ་བེ་ལ་ཅི། / Giving Grousbeck Fazzalari ཉོལ་ཆ་པོ་ཕལ་སེན་གཞི་ཚགས།
/ Giving Grousbeck Fazzalari རོབ་ཕལ་ཁོན་གཞི་ཚགས། / Rob Walton Foundation སེན་ཏི་དང་པུལ་ཨེ་ཌ་གར་
ལེ། / Sandy and Paul Edgerley གནས་ཚད་ཅན་གྱི་བཀའ་ཁྲིམས་དངུལ་ཁང། / Standard Chartered Bank ཨི་སི་
ཏེ་ལི་འོ་སི་གྲོགས་རམ་ཚགས་པ། / Stelios Philanthropic Foundation གྱི་མ་སེག་གྲུས་ས། / Temasek Trust དེ་ལས་
ཟུ་བར། / Uber ཚུ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་ཕྱོགས་མཉམ་རུབ་ཚགས་པ་འདི་ ཁེ་སང་མེད་པའི་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་ལས་
ཁུངས་དང་ལས་ཚགས་ མཁས་རིག་དང་ འཛམ་གླིང་ནང་འཁོད་དུ་བྱལ་ཚད་ཅན་ དེ་ལས་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་
རའི་གདམ་འབྲུ་དོན་ལུ་འབྲུས་མི་དངོས་འཛིན་འབད་མི་ལས་ཅིག་ཨིན། ང་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་ཕྱོགས་མཉམ་རེགས་ཚུ་གི་ཁ་
གསལ་དང་འབྲུས་མིའི་ཁ་བྱང་ཚུ་འོག་གི་ཡོངས་འབྲེལ་

[/https://earthshotprize.org/people-partners/global-alliance/](https://earthshotprize.org/people-partners/global-alliance/) བློ་གཟིགས་གནང།

རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་ཕྱོགས་མཉམ་རུབ་ཚགས་པའི་འབྲུས་མི་ཚུ་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་ལས་སྡེ་སྤྱོད་ཤོས་དང་ ལྷན་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱི་
ཁུས་ཅན་ཚུ་ཨིན་པ་དང་ འདི་གིས་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་ར་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་དང་ ཁོང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ བསྐྱར་
བཅོས་འབད་ནི་དང་ ཨར་ཏེ་ཤོར་གསོལ་ར་མཐའ་དབྱེད་འབད་མི་དང་ རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་མི་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་
རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མ་ཨིན། དེ་ཡང་ ཨཱ་རུཔ་ / Arup རྩུལ་མ་བག་ཨེལ་པི་ / Bloomberg L.P བི་རི་ཤི་ག་གནམ་གྲུ་ / British
Airways ཏི་ལོ་འི་ཏེ་ / Deloitte ཏར་བར་ཏེ་ཨི་སི་མི་ཐ་ ཕི་རི་ཏི་ལ་ ཀེ་རེ་མར་ / Herbert Smith Freehills Kramer ཏཱ་
ཏེ་ཅི་ / Hitachi ཨིན་ཀ་སྡེ་ཚན་(ཨེ་ཀེ་ཨི་ཨེ) / Ingka Group (IKEA) མའི་ཀོ་རོ་མོ་ཕུ་ / Microsoft མལ་ཏི་ཅི་འི་སི་སྡེ་
ཚན་ / The Multichoice Group ལྷ་ཏེ་དང་ཀོ་ / Natura & Co ས་ཕ་རི་ཀོ་མ་ / Safaricom སེལ་སི་ཕོ་རས་ /
Salesforce ཡུ་ནི་ལི་བར་ / Unilever ཕོ་ཏེ་ཀོ་མ་སྡེ་ཚན་ / Vodacom Group དེ་ལས་ ཕལ་མར་ཏེ་ / and Walmart
ཨིན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒོ་རྒྱུ།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛེམས་ཀྱི་ ལྷ་བ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་
གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་ཀྱི་ཅིག་འབདཿ་ལས་ མཐའ་འཁོར་བདག་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུར་བ་མེད་པའི་ཁས་ལེན་དང་
སྲིད་བྱས་ལུ་ རོས་འཛིན་བྱུང་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན། རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་གི་སྤོལ་རྒྱུན་བརྟེན་ཏེ་ བློ་གསལ་ཆལ་དང་སྦྱེ་ལྷན་རིགས་སྤྱོད་
གལ་ཅན་བའི་སྦྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྤྱུང་སྦྱོབ་ཀྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གོང་འཕེལ་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ མ་འོངས་པའི་ནང་ལུ་ བཟོད་སྤྱོད་ཅན་དང་ ཡུན་བརྟན་གྱི་ལས་སྟོན་སྤྱིང་སྦྱིང་འབད་གནས་ཚུགས་པའི་ཕན་
ཐོགས་འབྱུང་ནི་ཨིན་མས། འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ཕྱིན་ ཅུས་དང་ནམས་པ་ཀུན་ཏུ་ བློ་གསལ་ཆལ་བྱུང་
ཆད་བརྒྱ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ར་ ༤༠ དེ་ཅིག་ རྒྱུན་སྦྱོང་འབབ་དགོཔ་སྟེ་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ བློ་གསལ་ཆལ་བྱུང་ཆད་ ༡༠ མ་
ལངས་མ་ཅིག་ ཡོད་པ་མ་ཆད་ས་ཆ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༩ དེ་ཅིག་ སྤྱུང་སྦྱོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་སྟེ་དངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

རང་བཞིན་སྤྱུང་སྦྱོབ་དང་ཉམས་སྤང་གི་ལས་རིམ་ཚུ་གི་གྲུབ་འབྲས་ལེ་ག་ཐོན་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གནམ་གཤིས་འབྲུར་བཟོད་དང་
སྦྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་རིམ་ལུགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ མར་ཉམས་འགྲོམ་མི་འདི་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ མི་སྡེ་ཚུ་
ལུ་ ཆབས་ཆེན་གྱི་གཞི་ལེན་སྟེ་མ་འབད་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། གོང་གི་གཞི་ལེན་ཚུ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ ས་ཆའི་
ཆགས་ཚུལ་ལས་བརྟེན་ རང་བཞིན་སྤྱུང་སྦྱོབ་དང་ཉམས་སྤང་གི་ལས་རིམ་ཚུ་སྤར་བ་ལྷག་པ་འབད་སྤྱིང་སྦྱིང་སྟེ་བཞག་ཐབས་ལུ་
ཡུན་རིང་གི་ཉམས་གསོའི་ཐོག་ལས་ ཉམས་སྤང་འབད་ནི་ནང་ ལྷན་ཐབས་འབད་དགོཔ་ཡོད་པའི་སྒོར་ལས་ བརྟེན་ཏེ་འབདཿ་
ཨིན་མས།

རས་ཨིས་གོར་ བུ་ཌཱ་ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཆའི་ཉམས་གསོའི་ལས་རིམ་ཅིག་ཨིན་པ་དང་ དེ་ཡང་ དཔའ་རྩམ་ཅན་གྱི་
ཉམས་སྤང་ལུ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནི་དང་ ཉམས་སྤང་པ་གི་ས་ཆ་ཉམས་གསོ། བསེལ་བྱོད་གནས་སྤངས་ལུ་བཟོད་སྤྱོད་བཟོ་ནི་ དེ་ལས་
སྦྱེ་ལྷན་རིགས་སྤྱོད་དང་ རྒྱུན་སྦྱོང་ཚུ་ཉམས་སྤང་འབད་ནི་ དེ་ལས་ མི་རབས་མ་འོངས་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ མ་འོངས་ཡུན་བརྟན་
སྟེ་བཞག་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཨིན། གྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་གཞུང་གིས་ འགོ་བཙུགས་མི་ རས་ཨིས་གོར་ བུ་ཌཱ་
ཟེར་མི་ལས་སྟེ་འདི་གིས་ འབྲུག་གཞུང་གི་ལས་སྟེ་ བློ་གསལ་ཆལ་དང་སྦྱེ་ལྷན་རིགས་སྤངས་ལུ་འབྲུག་རང་བཞིན་གནས་
སྤངས་ཉམས་སྤང་སྟོན་གཏང་མ་དུལ་ དེ་ལས་ འབྲུག་སྦྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་སྦྱི་སྟེ་ རྒྱལ་སྦྱི་ཉམས་སྤང་ Conservation

International ས་གནས་གཞུང་། གཙུག་ཕྱེད་དང་མི་སྡེ་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༣༠ ལས་ བློ་མཐུན་ཆེན་མོ་གི་སྐོར་ དེ་
ལས་ ཁྲོམ་གྱི་ས་ཆ་འི་ ཉེན་ཁུངས་ ༥༠,༠༠༠ ཉམས་གསོ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ གཅིག་ཁར་བསྐྱེད་པ་ཉེ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།
ལས་རིམ་འདི་གིས་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་ བསིལ་བྱོད་གནས་སྤངས་ དེ་ལས་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ ཡུན་བརྟན་ཅན་གྱི་ཁེ་སྤོང་
འབྱུང་ནི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་ཉམས་གསོའི་ལས་འགུལ་ཚུ་ལས་བཞུགས་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཉམས་གསོའི་རིམ་ལུགས་འདི་ མཉམ་
འབྲེལ་འབད་དེ་ ལཱ་ཚུ་འབད་བའི་བྱལ་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གི་གོ་བ་ལེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན།